

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžr/103/2016
Identifikačné číslo spisu: 8016200058
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200058.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Petry Príbelskej, PhD., v právnej veci navrhovateľa Vodohospodárska výstavba, š.p., so sídlom v Bratislava, Karloveská 2, IČO: 00 156 752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, proti odporcovi Okresnému úradu Humenné, pozemkový a lesný odbor, Mierová 4, za účasti 1/ Ing. O. N., bytom Z., 2/ F. C., bytom N., 3/ C. N., bytom Z., 4/ Slovenského pozemkového fondu, regionálny odbor, Štefánikova 22, Humenné, o preskúmanie rozhodnutia odporcu z 18. novembra 2015, číslo: OU-HE-PLO-2015/000474-009-ŠM, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 5Sp/3/2016-81 zo 14. apríla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 5Sp/3/2016-81 zo 14. apríla 2016 m e n í tak, že rozhodnutie z 18. novembra 2015, číslo: OU-HE-PLO-2015/000474-009-ŠM, z r u š u j e a v e c v r a c i a odporcovi na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporcu z 18. novembra 2015, číslo: OU-HE-PLO-2015/000474-009-ŠM, ktorým odporca ako príslušný správny orgán po preskúmaní návrhu nebohého žiadateľa S. N., nar. XX.XX.XXXX, zomrelého XX.XX.XXXX, vo výroku A rozhodol tak, že oprávnená osoba podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „reštitučný zákon“) Ing. O. N., syn nebohého žiadateľa S. N. a dedič zo zákona splňa podmienky podľa § 1 písm. a/ reštitučného zákona a § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území F. (ďalej len „k.ú. F.“) špecifikovaných vo výroku napadnutého rozhodnutia.

2. Včas podaným opravným prostriedkom sa navrhovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia odporcu vo výroku v časti A. V opravnom prostriedku uviedol, že pozemky k.ú. F., ktorých sa napadnuté rozhodnutie týka, boli vyvlastnené pre Československý štát - Vodohospodárska výstavba investorský podnik Bratislava, vtedajšiemu vlastníkovi p. S. N. pre účel výstavby Vodárenskej nádrže Starina. Bol toho názoru, že pozemky vo vzťahu, ku ktorým rozhodol správny orgán (odporca) slúžili, a aj v súčasnosti slúžia na účely, na ktoré boli vyvlastnené. Poukázal na stanovisko KUŽP č. 2012/605-1985/Zv z 15.03.2012, v ktorom neodporúča odpredaj a navrátenie vyvlastnených pozemkov z dôvodu, že tieto sú situované do pásiem hygienickej ochrany vodného diela a prinavrátanie štátom vykúpených alebo vyvlastnených pozemkov by vážne narušilo celistvosť nedotknutého chráneného územia a jeho rovnováhu. Mohlo by znamenať poškodenie životného prostredia až do takej miery, že by zabezpečenie kvality vody do budúcnosti bolo nemožné. Ďalej namietal, že zo žiadosti oprávnenej osoby nevyplýva, podľa akého konkrétneho zákonného ustanovenia si uplatňuje reštitučný nárok. Odporca si nežadovál dostatok listinných podkladov pre rozhodnutie a vec nesprávne právne posúdil. V potrebnom rozsahu sa nezaoberal vyjadreniami dotknutých orgánov, predovšetkým nezohľadnil, že sa pozemky nachádzajú v ochrannom pásme so 4. stupňom ochrany v Národnom parku Poloniny a preto ich s poukazom na § 6 ods. 3 reštitučného zákona nemožno vydať.

3. Krajský súd k námietkam navrhovateľa uviedol, že mal zo šetrení správneho orgánu - terénnou pochôdzkou z 08.09.2011, vyznačením hranice vyvlastnených pozemkov geometrickým plánom č. 36485551.18/2013 z 28.06.2013, terénnou pochôdzkou z 18.06.2015, za účelom presnej identifikácie pozemkov v teréne, preukázané, že na pozemkoch (parc. C KN č. 4/5) sa nenachádzajú žiadne objekty súvisiace so stavbou vodárenskej nádrže, ani objekty slúžiace na prevádzku vodárenskej nádrže; pozemky sú nezastavané. Vo vzťahu k pozemkom (parc. C KN č. 4/6) ide o zákonnú prekážku a za pozemky možno podľa § 6 ods. 2 reštitučného zákona priznať náhradu. Zároveň bolo zistené, že sa pozemky nachádzajú v pásme hygienickej ochrany 2. stupňa (rozhodnutie OUŽP Košice zo 17.01.1992 č. ŽP-577/1991-MI) a zároveň sú v územnom obvode Národného parku Poloniny a Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy.

4. Vzhľadom na uvedené zaujal krajský súd právny názor, že ak boli pozemky vyvlastnené za účelom výstavby Vodárenskej nádrže Starina, a nie aj za účelom zriadenia ochranných pásiem, nepochybil odporca, ak s poukazom na § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona uplatnenému reštitučnému nároku vyhovel.

5. V odôvodnení ďalej krajský súd uviedol, že navráteniu vlastníctva nebráni ani situovanie predmetných pozemkov do pásiem hygienickej ochrany, keďže odporca sa touto skutočnosťou v správnom konaní a následne aj v preskúmanom rozhodnutí náležite zaoberal a vysporiadal a vo výroku rozhodnutia uložil oprávnenej osobe v súlade s § 5 ods. 4 reštitučného zákona povinnosť dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia OUŽP Košice č. ŽP-577/1991 zo 17.01.1992, ako aj povinnosť dodržiavať právne predpisy vyplývajúce z polohy pozemkov v k.ú. F., ktoré sa nachádzajú v územnom obvode Národného parku Poloniny a Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy.

6. Podľa krajského súdu neobstojí ani námietka navrhovateľa, že oprávnená osoba v žiadosti nešpecifikovala podľa akého zákonného ustanovenia si uplatňuje reštitučný nárok, navyiac aj z ustanovenia § 3 ods. 2 správneho poriadku vyplýva pre správny orgán povinnosť postupovať v konaní tak, aby účastníci konania neutrpeli pre neznalosť právnych predpisov ujmu na svojich právach.

7. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 OSP a neúspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal.

II.

8. Proti rozsudku krajského súdu navrhovateľ podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ OSP domáhajúc sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie odporcu a vec mu vráti na ďalšie konanie s

povinnosťou odporcu nahradiť navrhovateľovi celé trovy konania; alternatívne, aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

9. V odvolaní opätovne poukázal na rozhodnutie Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia č. ŽP-577/1991-Mi zo 17.01.1992, v ktorom sú určené pásma hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a je záväzne stanovený režim hospodárenia v nich. Ďalej uviedol, že práve z tohto dôvodu sa obrátil so žiadosťou o vydanie stanoviska k navráteniu pozemkov na Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepný závod Košice. V liste č. 5286-49210/12 z 28.02.2012 bolo jednoznačne konštatované, že Vodárenská nádrž Starina bola vybudovaná ako strategický zdroj pitnej vody pre mestá Východoslovenského kraja. Obmedzenie antropogénnych činností vylúčením osídlenia, rekreácie, intenzívneho poľnohospodárstva a priemyslu bolo zrealizované z dôvodu zachovania potrebnej hygienickej ochrany zberného územia vodárenského zdroja. Vymedzenie ochranných pásiem a režimu hospodárenia v nich bolo určené rozhodnutím Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek č. ŽP-577/1991-Mi zo 17.01.1992, ktoré určuje aj všeobecné podmienky pre ďalšie činnosti v jednotlivých ochranných pásmach. Zdôraznil, že toto rozhodnutie je v súčasnosti platné a neodporuje ani platnej legislatíve. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Košice v stanovisku konštatoval, že nesúhlasí s navrátením vlastníctva pôvodných častí pozemkov oprávneným osobám a vyjadril aj nesúhlas s ich spätným odpredajom pôvodným vlastníkom. Podľa navrhovateľa to, že pozemky nie sú zastavané a že na nich nie sú umiestnené objekty, slúžiace na prevádzku vodárenskej nádrže, neznamená, že sú nepotrebné.

10. Podľa názoru navrhovateľa nedošlo pri pozemkoch, ktoré by mali byť navrátené oprávnenej osobe, k splneniu poslednej podmienky v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona, a to, že tieto pozemky nikdy neslúžili na účel, na ktorý boli vyvlastnené. Zopakoval, že predmetné pozemky v katastrálnom území F. slúžili a i v súčasnosti slúžia na účely, na ktoré boli vyvlastnené.

11. Navrhovateľ poukázal o. i. aj na tú skutočnosť, že na pozemky v III. ochrannom pásme vodného diela, strategickej zásobárne pitnej vody pre oblasť Východného Slovenska, sa bývalí vlastníci bez akéhokoľvek právneho titulu vracajú a stavajú v danej lokalite objekty. Už od roku 2006 Krajský úrad životného prostredia (ďalej len „KÚŽP“) poukazuje na skutočnosť, že sa v oblasti vodného diela rozmáha budovanie nelegálnych objektov (ktorých je v súčasnosti vyše 80). Z tohto dôvodu vyzval všetkých vlastníkov pozemkov - medzi inými aj navrhovateľa, aby v tejto veci urobili nápravu. Navrhovateľ v súčinnosti s OÚ v Stakčine, Políciu v Stakčine, NP Poloniny vyzýval zistených majiteľov nelegálnych objektov na ich odstránenie. KÚŽP vo svojom stanovisku č. 2012/605-1985/Zv. z 15.03.2012 neodporúča odpredaj a navrátenie vyvlastnených pozemkov z dôvodu, že tieto sú situované do pásiem hygienickej ochrany vodného diela, ktoré boli stanovené na základe už vyššie uvedeného rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, ktorým boli zároveň stanovené podmienky pre zabezpečenie kvality a ochrany vodárenskej nádrže, zásobujúcej pitnou vodou obyvateľov Prešovského a Košického kraja. Ochrana vodného zdroja je prioritnou záležitosťou a z tohto dôvodu je neprijateľné, aby parcely v intravilánoch bývalých obcí, nachádzajúcich sa v ochranných pásmach VN Starina, ktoré sú vo vlastníctve štátu, v správe navrhovateľa, boli odpredávané či už bývalým vlastníkom, resp. ich dedičom (právnym nástupcom), alebo iným záujemcom. Všetky aktivity na dotknutom území majú priamy vzťah ku kvalite vody a vylúčenie osídlenia, rekreácie, intenzívneho poľnohospodárstva a priemyslu bolo zrealizované z dôvodu zachovania potrebnej hygienickej ochrany povodia a zdravotnej nezávadnosti vodárenského zdroja. V opačnom prípade by sa zmaril pôvodný úmysel ochrany vôd v rozsahu, v akom bol vykonaný a bolo by ťažké zabezpečiť súčasnú kvalitu surovej vody na pitné účely.

12. Prinavrátanie štátom vykúpených alebo vyvlastnených pozemkov by vážne narušilo celistvosť nedotknutého chráneného územia a jeho rovnováhu. Mohlo by znamenať poškodenie životného prostredia až do takej miery, že by zabezpečovanie kvality vody do budúca bolo nemožné. Podľa názoru KÚŽP je preto nežiaduce a kontraproduktívne pripustiť, v dôsledku prinavracania pozemkov, zvýšený rozsah aktivít na území ochranných pásiem Vodárenskej nádrže Starina a narušiť tak fungujúci systém hygienickej ochrany tohto strategického vodného zdroja.

13. Navrhovateľ upozornil na to, že zo žiadosti oprávnenej osoby nevyplýva, z akého dôvodu s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom si uplatnila nárok, t.j. v žiadosti tento dôvod nie je oprávnenu osobou uvedený konkrétne. V tejto súvislosti poukázal na pochybenie odporcu, ktorý rozhodol sám o tom, podľa akého dôvodu bude nárok oprávnenej osoby posudzovať.

III.

14. Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril písomným podaním z 23.06.2016, v ktorom uviedol, že v plnom rozsahu zotrváva na svojom stanovisku, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a preto navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu potvrdil poukazujúc na rozsudky najvyššieho súdu sp.zn. 10Sžr/94/2012 a sp.zn. 10Sžr/37/2013, ktorými boli potvrdené rozsudky Krajského súdu Prešov sp.zn. 3Sp/24/2011, kde boli potvrdené rozhodnutia o priznaní vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré boli vyvlastnené v k.ú. F. pre výstavbu Vodárenskej nádrže Starina, vydané v iných reštitučných konaniach.

15. Odporca vo svojom vyjadrení ďalej uviedol, že rozhodol o vydaní pozemkov podľa § 3 ods. 2 písm. l/ reštitučného zákona, pretože nehnuteľnosti neslúžia na účel, na ktorý boli vyvlastnené, nakoľko stavba Vodárenskej nádrže Starina bola ukončená a na týchto parcelách nikdy nebol a nie je objekt súvisiaci so stavbou VN Starina. Dodal, že skutočnosť, že parcely sa nachádzajú v 2. vonkajšom ochrannom pásme hygienickej ochrany VN Starina, ako aj skutočnosť, že parcely sa nachádzajú v územnom obvode Národného parku Poloniny s tretím stupňom ochrany a Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy nebráni ich vydaniu.

16. Poukázal na skutočnosť, že napadnutým výrokom uložil oprávnenej osobe povinnosť dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia č. ŽP-577/1991-Mi zo 17.01.1992, ktorým sa určujú pásma hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a režim hospodárenia v nich. Toto rozhodnutie treba chápať komplexne, keďže je v ňom uvedené, že „V prípade zmeny vlastníckych a užívateľských vzťahov v pásmach hygienickej ochrany vodárenskej nádrže Starina prechádzajú práva a povinnosti z tohto rozhodnutia na nového nadobúdateľa“. Odvolacie dôvody boli aj obsahom opravného prostriedku, ku ktorému sa odporca vyjadril listom č. 2012/00058-19 zo dňa 01.02.2012 a na svojom stanovisku trvá aj naďalej. Navrhovateľ nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by mali zásadný vplyv na rozhodnutie vo veci.

17. K námietke navrhovateľa, že žiadateľ ani oprávnene osoby v uplatnenom nároku neuviedli konkrétny dôvod odňatia vlastníctva k predmetným pozemkom t.j. konkrétne písmeno podľa § 3 reštitučného zákona, odporca uviedol, že konal v súlade s ustanovením § 3 ods. 2 správneho poriadku, t.j. aby účastníci neutrpeľi na svojich právach ujmu a zvolal niekoľko pracovných stretnutí, z ktorých vyplynul dôvod navrátenia vlastníctva.

18. Rovnako sa nestotožnil s tvrdením navrhovateľa, že bol nedostatočne zistený skutkový stav, k čomu argumentoval, že správny orgán do spisu doložil všetky dostupné listinné dôkazy získané z archívov, zabezpečil presnú identifikáciu vyvlastnených parciel a to terénymi pochôdzkami a zadaním vypracovania geometrického plánu, pričom všetky zistené skutočnosti podrobne odôvodnil v napadnutom rozhodnutí.

IV.

19. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a/ právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve a v zmysle § 1 písm. b/ konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

20. Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

22. Najvyšší súd sa oboznámil s obsahom pripojených spisov a preskúmal správnosť záverov krajského súdu, ako aj úvah, z ktorých pri svojom rozhodovaní krajský súd vychádzal.

23. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci je rozhodnutie odporcu z 18. novembra 2015 číslo: OU-HE-PLO-2015/000474-009-ŠM, ktorým vo výroku A rozhodol tak, že oprávnená osoba podľa § 2 ods. 2 písm. c/ reštitučného zákona Ing. O. N., syn nebohého žiadateľa S. N. a dedič zo zákona spĺňa podmienky podľa § 1 písm. a/ reštitučného zákona a § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom v k.ú. F.pecifikovaných vo výroku napadnutého rozhodnutia.

24. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či krajský súd posúdil vec správne, keď potvrdil preskúmané rozhodnutie odporcu, najmä či sa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.

25. Podstatou podaného odvolania je tvrdenie, že v prejednávanej veci neboli naplnené zákonné podmienky reštitučného titulu podľa § 3 ods. 1 písm. l/ zákona, podľa ktorého sa oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená. Spornou bola skutočnosť, či vyvlastnené pozemky nikdy neslúžili na účel, na ktorý boli vyvlastnené, keďže na nich nebolo zriadené vodohospodárske dielo, ale iba ochranné pásma.

26. Z administratívneho spisu odporcu najvyšší súd zistil, že pôvodné pozemky boli vyvlastnené rozhodnutím Okresného národného výboru v Humennom - odbor územného plánovania č. ÚP/1186/82-541/1982-God. z 09.07.1982, pre Československý štát - Vodohospodárska výstavba, investorský podnik Bratislava, pre účel výstavby Vodárenskej nádrže Starina, vtedajšiemu vlastníkovi S. N., na základe vlastníctva parciel zapísaných v pôvodnom liste vlastníctva č. XX k.ú. F. v spoluvlastníckom podiele 5198/9936. Nehnuteľnosť bola vyvlastnená na základe geometrického plánu č. 810-74-53/5 a vyvlastňovacieho súpisu z 31.05.1976, po predbežnom jednaní s vtedajším vlastníkom S. N., v spoluvlastníckom podiele 5198/9936, za náhradu určenú podľa platného cenového predpisu. V tomto rozhodnutí je konštatované, že nehnuteľnosti sa vyvlastňujú podľa zákona č. 50/1976 Zb. a vyhlášky č. 85/1976 Zb., po vykonanom ústnom jednaní vlastníkovi v jeho spoluvlastníckom podiele pre výstavbu Vodárenskej nádrže Starina na uskutočnenie štátneho plánu národného hospodárstva, ktorej akcia je zaradená do plánu výstavby v rokoch 1977-1980.

27. Šetrením odporca zistil, že stavba vodárenského diela bola začatá na základe rozhodnutia Východoslovenského krajského národného výboru v Košiciach, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č.j. 1253/77- Vu z 22.08.1977, kde sú na strane 21 a 22 stanovené úpravy v 2. a 3. ochrannom pásme vodného diela, obj.č. 406-01 demolácia obce Ruské, a to „demolácia obytných budov vrátane príslušenstva a hospodárskych zariadení v počte 178 usadlostí.“ a na strane 35 je určená povinnosť investora započatť so stavbou v roku 1979 a ukončiť v roku 1983. Neskôr 02.07.1979 Východoslovenský krajský národný výbor v Košiciach, odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vydal pod číslom 645/79-Ku Doplnok č. 2 k rozhodnutiu č. 1253/77-Vu z 22.08.1977, v ktorom zmenil výrokovú časť rozhodnutia

týkajúcu sa termínu stavby a to „Započať so stavbou Vodárenskej nádrže Starina a skupinový vodovod II. stavba v roku 1980 a ukončiť v roku 1985“.

28. Odporca rozhodol o vydaní pozemkov podľa § 3 ods.2 písm. l/ reštitučného zákona, pretože nehnuteľnosti neslúžia na účel, na ktorý boli vyvlastnené, nakoľko z vyvlastňovacieho rozhodnutia Okresného národného výboru v Humennom - odbor územného plánovania, č. ÚP/1186/82-541 /1982-God. z 09.07.1982 vyplýva, že tento orgán štátnej správy vyvlastnil, cit.: pre Československý štát - Vodohospodárska výstavba, investorský podnik Bratislava, SNP č. 13/a, a pre výstavbu Vodárenskej nádrže STARINA na uskutočnenie štátneho plánu národného hospodárstva od nižšie uvedených vlastníkov ...“. V súvislosti s vyvlastňovacím rozhodnutím je podľa odporcu nesporné, že vo vyvlastňovacom rozhodnutí, ktoré bolo citované vyššie, boli parcely vyvlastnené na výstavbu Vodárenskej nádrže Starina na uskutočnenie štátneho plánu národného hospodárstva. V súvislosti s pojmom vodárenskej nádrže odporca aplikoval ustanovenia zákona č. 138/1973 Zb. o vodách, ktorý v ustanovení § 38 ods. 1 upravoval, že vodohospodárske diela sú stavby, prípadne ich časti určené na vodohospodárske účely, najmä a) priehrady, vodné nádrže, studne a ostatné stavby potrebné na nakladanie s vodami povoľované podľa § 8 ods. 1, b) stavby, ktorým sa upravuje vodný tok, c) stavby vodovodných radov a vodárenských objektov, vrátane úpravnej vody, kanalizačných stôk a kanalizačných objektov, vrátane čistiarní odpadových vôd, ako aj stavby (prípadne ich časti) určené na predchádzajúce čistenie vôd pred ich vypúšťaním do kanalizácií, d) stavby na ochranu pred povodňami, e) stavby na zavlažovanie a odvodňovanie pozemkov, f) stavby, ktoré sa zriaďujú na plavebné účely v korytách vodných tokov alebo na ich brehoch. Podľa ods. 2 za vodohospodárske diela sa podľa tohto zákona nepovažujú jednoduché zariadenia na jednotlivých nehnuteľnostiach. Odporca konštatoval, že je nesporné, že nehnuteľnosti boli vyvlastnené za účelom výstavby Vodárenskej nádrže Starina a v tom čase Československému štátu nič nebránilo v tom, aby tieto parcely vyvlastnil za účelom zriadenia ochranných pásiem, ktoré vo vyvlastňovacom rozhodnutí nie sú uvedené.

29. Zákon č. 138/1973 Zb. súčasne v § 19 upravuje ochranné pásma v ods. 1 tak, že vodohospodársky orgán podľa potreby určí rozhodnutím ochranné pásma na ochranu výdatnosti, akosti alebo zdravotnej nezávadnosti vodných zdrojov. Podľa ods. 2 vodohospodársky orgán po prerokovaní s príslušnými orgánmi môže v ochranných pásmach zakázať alebo obmedziť doterajšie užívanie nehnuteľností alebo činnosti ohrozujúce výdatnosť, akosť alebo zdravotnú nezávadnosť vodných zdrojov. Teda už v tom čase platného vodného zákona vlastník nehnuteľnosti mohol byť na základe príslušného rozhodnutia obmedzený v užívaní nehnuteľnosti, tak ako následne bolo upravené rozhodnutím bývalého Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP-577/1991-Mi zo 17.01.1992.

30. Skúmaním identifikácií parciel na súčasný stav bolo odporcom zistené, že vyvlastnené parcely EN č. 382, druh pozemku roľa, k.ú. F. a EN č. 383, druh pozemku záhrada, k.ú. F., zodpovedali parcele mpč. 263 zapísanej v PKV č. XX, k.ú. F., a v súčasnosti zodpovedá parcele registra E KN č. 263 zapísanej na LV č. XXX pre vlastníka Slovenská republika v správe Vodohospodárska výstavba š.p. Bratislava v celosti.

31. Táto identifikácia nebola dostatočným podkladom k vydaniu rozhodnutia o týchto parcelách, pretože výmeru parciel EN, mpč. a registra E KN nebolo možné dostatočne stotožniť, preto až zadaným geometrickým plánom č. 36485551-18/2013 zo dňa 28.06.2013 bola určená presná výmera a tiež identifikácia hraníc parciel EN č. 382 a č. 383 v teréne. Parcela EN č. 382 a časť parcely EN č. 383 zodpovedá parcele C KN č. 4/5, k.ú. F., ktoré sú pôvodnou parcelou registra E KN č. 263. Pričom parcela registra E KN č. 263 je zapísaná na LV č. XXX pre vlastníka Slovenská republika v správe Vodohospodárska výstavba, š.p., Bratislava v celosti. Zvyšná časť parcely EN č. 383 zodpovedá parcele C KN 4/6, k.ú. F., ktorá je časťami pôvodných parciel registra E KN č. 5178, č. 261/1 a č. 262. Parcely registra E KN č. 5178, č. 261/1 a č. 262 sú zapísané na LV č. XXX pre vlastníka Slovenská republika v správe Slovenský pozemkový fond Bratislava v celosti.

32. Odporca a uviedol, že po šetrení správnym orgánom, terénnou pochôdzkou 08.09.2011,

vyznačením hranice vyvlastnených pozemkov geometrickým plánom č. 36485551-18/2013 z 28.06.2013 a terénnou pochôdzkou 18.06.2015 na ich presnú identifikáciu v teréne zistil, že na predmetných pozemkoch sa nenachádzajú žiadne objekty súvisiace so stavbou vodárenskej nádrže, ani objekty slúžiace na prevádzku vodárenskej nádrže a pozemky sú nezastavané, avšak sú naďalej udržiavané a aj turisticky navštevované oprávnenou osobou.

33. Zároveň bolo zistené, že časť parcely EN č. 383 v súčasnosti zodpovedá podľa vyhotoveného geometrického plánu parcele C KN č. 4/6, ktorá je tvorená časťami parcel registra E KN č. 5178, č. 261/1 a č. 262 s druhom pozemku, ktorý nemožno vydať avšak je možné priznať k nim náhradu v zmysle § 6 ods. 2 reštitučného zákona.

34. Ďalej bolo zistené, že pozemky sa nachádzajú, podľa rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP-577/1991-Mi zo 17.01.1992 v pásme hygienickej ochrany 2. stupňa - vonkajšieho Vodárenskej nádrže Starina a tiež sú v územnom obvode Národného parku Poloniny a Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy, čím došlo k obmedzeniu užívania pozemkov, preto oprávnenej osobe bolo správnym orgánom uložené dodržiavať opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Košice - vidiek, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, č. ŽP-577/1991-Mi zo 17.01.1992, ktorým sa určujú pásma hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a režim hospodárenia v nich, na základe zákona o vodách. Toto rozhodnutie vymedzuje ochranné pásma a režim hospodárenia v nich, a určuje aj všeobecné podmienky pre ďalšie činnosti v jednotlivých ochranných pásmach, ako sú lesné, rybné a poľovné hospodárstvo, poľnohospodárska činnosť, doprava po verejných komunikáciách, rekreácia a turistická činnosť, vstup motorových vozidiel do pásiem hygienickej ochrany, prechod vlastníctva a iné opatrenia. Toto rozhodnutie je platné a neodporuje súčasne platnej legislatíve. Bolo a zároveň aj v budúcnosti bude na povinnej osobe, správcovi, aby kontroloval a zákonným spôsobom zabránil nedodržiavaniu tohto opatrenia.

35. Odporca ďalej uložil oprávnenej osobe dodržiavať právne predpisy vyplývajúce z polohy pozemkov v k.ú. F., ktoré je v územnom obvode Národného parku Poloniny vyhláseného Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 258/1997 Z.z. a Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 25/2008 Z.z.

36. Následne odporca odôvodnil výrok B rozhodnutia, ktorý nie je predmetom preskúmania, vzhľadom na rozsah opravného prostriedku.

37. Podľa § 1 reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

38. Podľa § 2 ods. 1 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

39. Podľa § 3 ods. 1 písm. I/ reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená.

40. Podľa § 6 ods. 3 reštitučného zákona ak podľa osobitných predpisov došlo po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby k obmedzeniu užívania pozemku tým, že pozemok alebo jeho časť je určený na obranu štátu alebo je určený na ťažbu nerastov, alebo sa stal podľa osobitných predpisov súčasťou lesného pôdneho fondu v národnom parku, alebo je na území chráneného areálu, prírodnej rezervácie, prírodnej pamiatky, chráneného krajinného prvku, chráneného

vtáčieho územia, navrhovaného územia európskeho významu, alebo ich ochranného pásma s tretím alebo štvrtým stupňom ochrany, alebo šľachtiteľskej plochy, je na vôli oprávnenej osoby, či bude požadovať vydanie vlastníctva k pôvodnému pozemku alebo prevod iného pozemku vo vlastníctve štátu. Ak oprávnená osoba požiada o prevod iného pozemku, postupuje sa podľa odseku 2.

41. Správne súdy pri súdnom prieskume rozhodnutia posudzujú, či správny orgán vykonal dostatočné dokazovanie v záujme zistenia skutkového stavu veci a či opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie náležite odôvodnil. Súčasťou preskúmania zo strany súdu je posúdenie, či záver správneho orgánu je logickým vyústením riadneho hodnotenia skutkových zistení. Pokiaľ napadnuté rozhodnutie má tieto náležitosti, správny súd nemôže zo skutkových zistení a vykonaného šetrenia správneho orgánu vyvodit' iné závery.

42. Z odôvodnenia rozhodnutia odporcu vyplýva, že za právny titul pre navrátenie vlastníctva považoval v preskúmvanej veci splnenie podmienky ustanovenia § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona, pretože mal preukázané terénnou pochôdzkou, že na pozemkoch parc. CKN č. 4/5 sa nenachádzajú žiadne objekty súvisiace so stavbou vodárenskej nádrže, ani objekty slúžiace na prevádzku vodárenskej nádrže, pričom pozemky sú nezastavené.

43. Vzhľadom na to, že v uvedenej právnej veci došlo k stretu viacerých záujmov chránených právnymi predpismi, najvyšší súd nemohol opomenúť preskúmanie toho, či správny orgán vykonal náležité dokazovanie a dostatočne zistil skutkový stav veci potrebný na vydanie konečného rozhodnutia.

44. Rozsah preskúmvacieho konania bol daný rozsahom odvolacích námietok, keď navrhovateľ podal odvolanie len voči výroku v časti A. Bol toho názoru, že pozemky vo vzťahu ku ktorým rozhodol správny orgán slúžili, a aj v súčasnosti slúžia na účely, na ktoré boli vyvlastnené. Poukázal na stanovisko KUŽP č. 2012/605-1985/Zv z 15.03.2012, v ktorom neodporúča odpredaj a navrátenie vyvlastnených pozemkov z dôvodu, že tieto sú situované do pásiem hygienickej ochrany vodného diela a prinavrátenie štátom vykúpených alebo vyvlastnených pozemkov by vážne narušilo celistvosť nedotknutého chráneného územia a jeho rovnováhu. Mohlo by znamenať poškodenie životného prostredia až do takej miery, že by zabezpečenie kvality vody do budúca bolo nemožné.

45. Najvyšší súd za účelom komplexného posúdenia preskúmvanej veci zohľadňoval ucelený právny rámec, ktorý bol v jeho základe daný Ústavou Slovenskej republiky, ktorá na jednej strane poskytuje ochranu priaznivému životnému prostrediu a na druhej strane stojí ochrana súkromných práv jednotlivca spojená s právom vlastniť majetok, za účelom ochrany ktorej bol prijatý reštitučný zákon, ktorý svojou podstatou napráva krivdy, ktoré boli spôsobené totalitným režimom prejavujúcim sa v strate vlastníckeho práva, a jeho cieľom a účelom je navrátiť vlastníctvo.

46. Odporca v predmetnom konaní postupoval správne, keď v zmysle 32 ods. 1, 2 a 3 správneho poriadku za účelom objasnenia skutkového stavu zabezpečil potrebné listinné dôkazy a podklady zo správy katastra, týkajúce sa vyvlastnenia, prípadne vykúpenia pozemkov, požiadal o určenie a zaslanie stupňov ochrany pre územie Národného parku Poloniny a tiež pásiem hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina. Tiež zabezpečil do spisu listiny týkajúce sa vyhlásenia Národného parku Poloniny, vyhlásenia Chráneného vtáčieho územia Bukovské vrchy a určenia pásiem hygienickej ochrany Vodárenskej nádrže Starina a režim hospodárenia s ním. Požiadal Okresný súd Humenné o zaslanie právoplatnej listiny týkajúcej sa dedičstva po nebohom S. N. a S. N.. Zároveň požiadal Slovenský pozemkový fond o vypracovanie geometrického plánu ako technického podkladu na vydanie rozhodnutia. Zvolal pracovné stretnutie aj za účasti terajšieho vlastníka predmetných pozemkov - navrhovateľa, ktoré sa uskutočnilo 14.04.2011. Ďalšie ústne pojednávanie spojené s terénnou pochôdzkou sa konalo 08.09.2011, nasledujúce pojednávanie spojené s terénnou obhliadkou sa konalo 18.06.2015. Pred vydaním rozhodnutia boli účastníci konania upovedomení o možnosti nahliadnuť do spisu a oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia.

47. Napriek šetreniu správneho orgánu vo vzťahu k splneniu podmienok pre navrátenie vlastníctva k

pozemkom oprávnenej osobe podľa § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona, odporca podľa najvyššieho súdu nevenoval dostatočnú pozornosť preukázaniu splnenia tohto reštitučného dôvodu z toho pohľadu, aby vykonané dôkazy boli postačujúce na konečné rozhodnutie o prinavrátení vlastníctva k pozemkom. Odporca mal postupovať pri obstaraní podkladov potrebných pre rozhodnutie dôslednejšie, najmä pokiaľ mal preukázať, že na predmetných pozemkoch mali byť realizované opatrenia na poklade rozhodnutia Východoslovenského krajského národného výboru v Košiciach, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č.j. 1253/77-Vu z 22.08.1977, kde sú na strane 21 a 22 stanovené úpravy v 2. a 3. ochrannom pásme vodného diela, obj.č. 406-01 demolácia obce Ruské, a to „demolácia obytných budov vrátane príslušenstva“ a hospodárskych zariadení v počte 178 usadlostí.“ a na strane 35 je určená povinnosť investora započat' so stavbou v roku 1979 a ukončiť v roku 1983. Neskôr 02.07.1979 Východoslovenský krajský národný výbor v Košiciach, odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vydal pod číslom 645/79-Ku Doplnok č. 2 k rozhodnutiu č. 1253/77-Vu zo dňa 22.08.1977, v ktorom zmenil výrokovú časť rozhodnutia týkajúcu sa termínu stavby a to „Započat' so stavbou Vodárenskej nádrže Starina a skupinový vodovod II. stavba v roku 1980 a ukončiť v roku 1985“.

48. Najvyšší súd mal z administratívneho spisu preukázať, že odporca stanovil to, či boli realizované opatrenia určené vo vyššie uvedených rozhodnutiach, t.j. splnenie podmienky pre oprávnenosť reštitučného titulu, iba na podklade terénnej obchôdzky bez vyjadrenia orgánu štátnej správy, do ktorého kompetencie patrí rozhodovať v stavebnom konaní vo veciach vodných stavieb.

49. Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ bod 2 vodného zákona v znení do 30.11.2015 Okresný úrad v sídle kraja vo veciach štátnej vodnej správy

a) rozhoduje v správnom konaní v prvom stupni štátnej vodnej správy podľa tohto zákona, ak ide o 2. vodnú stavbu a s ňou spojené nakladanie s vodami, ktoré zasahuje alebo ovplyvňuje územie dvoch alebo viacerých obvodov.

50. Podľa § 60 ods. 2 vodného zákona v znení do 30.11.2015 v prípadoch, v ktorých je okresný úrad v sídle kraja príslušný na povolenie vodnej stavby, rozhoduje aj v ostatných veciach týkajúcich sa tejto vodnej stavby alebo nakladania s vodami s výnimkou pokút a priestupkov.

51. Zo zákonného znenia vyššie uvedených ustanovení vodného zákona vyplýva, že orgánom s pôsobnosťou pre danú oblasť a v zmysle § 120 ods. 1 stavebného zákona aj špeciálnym stavebným úradom bol v čase predmetného konania okresný úrad v sídle kraja (bývalý Krajský úrad životného prostredia). Najvyšší súd je toho právneho názoru, že odporca nezistil dostatočne skutkový stav vo veci miery realizácie stavebného konania vodnej stavby, keď si nevyžiadal vyjadrenie stavebného úradu k predmetnému stavebnému konaniu. Z administratívneho spisu na podklade rozhodnutí Východoslovenského krajského národného výboru v Košiciach, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č.j. 1253/77-Vu z 22.08.1977 a neskôr pod číslom 645/79-Ku Doplnok č. 2 k rozhodnutiu č. 1253/77-Vu z 22.08.1977 vyplýva začatie stavebného konania vo veci výstavby Vodnej nádrže Starina. Zo spisového materiálu však ďalej nevyplýva, aké konkrétne úkony boli v stavebnom konaní vykonané, v akom štádiu je stavebné konanie, resp. či bolo zastavené. Odporca mal v danej veci zaobstarať podklady pre vydanie rozhodnutia, ktoré budú poskytovať ucelený a súvislý súbor informácií o právnom režime pozemkov, ktoré sú predmetom reštitučného konania. V opačnom prípade nie je možné zaujať jednoznačný záver o tom, že či pozemky nikdy neslúžili, alebo naopak slúžili na účel, pre ktorý boli vyvlastnené s rozhodnúť o prinavrátení pozemkov z dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona.

52. Najvyšší súd považuje záver ustálený odporcom k splneniu podmienky § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona oprávnenou osobou za predčasný. Nedostatočne zistený skutočný stav veci, majúci za následok predčasnú právnu posúdenie veci, sú dostatočné dôvody pre zrušenie rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250j ods. 2 písm. a/, c/ OSP, z ktorých dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 OSP zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu podľa 250j ods. 2 písm. a/, c/ OSP zrušil a vec vrátil

odporcovi na ďalšie konanie.

53. Vzhľadom k uvedenému bude povinnosťou správneho orgánu v ďalšom konaní postupovať podľa názoru odvolacieho súdu a doplniť dokazovanie v naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodnúť.

54. O náhrade trov konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovenia § 492 ods.1, 2 SSP v spojení s § 250k ods. 1 veta prvá OSP a v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 a s § 246c veta prvá OSP a s § 224 ods. 1 OSP. Právny zástupca navrhovateľa v zákonnej trojdňovej lehote náhradu trov právneho zastúpenia nevyčíslil, preto ich súd podľa § 151 ods. 2 OSP úspešnému navrhovateľovi nepriznal a iné trovy konania navrhovateľovi zo spisu nevyplynuli.

55. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.